
Informatikai és Könyvtári Szövetség Közhasznúsági beszámoló a 2018-as évről

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség közhasznú szervezetként 2018-ban is érdemi szakmai érdekképviselési, érdekegyeztető tevékenységet végzett a könyvtáros szakma képviselésében. Bekapcsolódott a szakma nemzetközi és hazai eseményeibe, többet saját szervezetén keresztül kezdeményezett, szervezett.

A **Magyar Könyvtárosok Világtalálkozóján** 2018. november 6-án az IKSZ elnöke **Az Informatikai és Könyvtári Szövetség szerepe, lehetősége a kulturális örökség ápolásában** címmel tartott előadást a Parlamentben. Több tagintézményünk vezetője – Dr. Fodor Péter, Dr. Monok István, Dr. Tüske László főigazgatók és Markója Szilárd igazgató úr - is előadásával gazdagította a világtalálkozó programját.

I. Szervezeti élet

Az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek 2018-ban 166 intézmény volt a tagja: megyei, városi és települési könyvtárak, felsőoktatási könyvtárak, tudományos- és szakkönyvtárak valamint ún. munkahelyi könyvtárak (volt szakszervezeti, alapítványi és TEMI könyvtárak).

2018-ban az alapszabálynak megfelelően **két közgyűlés** megtartására került sor. **Május 15-én** az Országos Széchényi Könyvtárban volt az első félévi, ahol kitűnő előadást tartott Dr. Gazda István tudománytörténész a **Három szellemi kortárs óriás: Széchényi – Bolyai – Semmelweis** címmel. Méltó megemlékezés volt Semmelweis Ignác születésének 200. éves évfordulójára.

Ezt követően **Dr. Tószegi Zsuzsanna** szakmai előadásával az új uniós adatvédelmi rendelet (GDPR) könyvtári bevezetését segítette a résztvevők számára.

Hagyományainkhoz híven átadtuk az IKSZ Könyvtárügyért elismeréseket, amelyet **Dr. Kenyéri Katalin** könyvtári és jogi szakreferens, valamint az **Országgyűlési Könyvtár** kollektívája kapott, gratulálunk.

December 12-én a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban volt a második taggyűlés. **Dr. Fülöp Péter** adta át **Fekete Péter**, az EMMI kulturális államtitkárának üdvözlését, majd aktuális kérdésekről szólt. 2018. augusztus 1-vel **Sörény Edina** vezetésével létrejött az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztálya örömmel, amelynek működéséről, jövőbeli terveiről a főosztályvezető asszony adott tájékoztatást.

Decemberi közgyűlésünkön elfogadtuk a 2019. évi tagdíjak mértékét.

Az év során négy elnökségi ülést tartottunk minden alkalommal határozatképes volt az összejövetel. A tagozati ülésekkel együtt 16 határozat született, amely a határozatok tárában (gyűjtőmappába) bevezetésre került.

II. ÉRDEKKÉPVISELET

1. Jogszabálytervezetek véleményezése

2018 októberében az IKSZ véleményezte a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia megvalósítása érdekében 2018–2021. évek között szükséges intézkedésekről szóló 1175/2018 (III. 28.) Korm. határozat előterjesztését. A KDS kiemelt céljaival és feladataival, annak ütemezésével az IKSZ egyetértett. Újraértelmezésre javasolta az elektronikus dokumentumok kölcsönzésének szabályait, mely csupán a nyomtatásban rendelkezésre álló dokumentumok számának megfelelő digitális másolat kölcsönzését teszi lehetővé a könyvtárak számára, és kifejezetten támogatandó lenne a közös jogkezelés kiterjesztése.

2. Szakértői bizottságokba való részvétel

2.1 Szinnyi József – díj kuratórium - EMMI

Képviseletük a szakmát a Szinnyi kuratóriumban, együttműködve más szakmai szervezetekkel. Ezúton is kifejezésre juttattuk, hogy a könyvtáros szakma elismeréséhez – a korábbi gyakorlathoz hasonlóan - differenciált és lényegesebb nagyobb számú kitüntetési lehetőségre lenne szükség. Gratulálunk **Fülöp Attiláné és Fülöp Ágnes** sikeréhez, a díj átvételéhez.

2.2 Könyvtári Szakértői Bizottság - EMMI

Az EMMI Könyvtári Levéltári Főosztály vezetője Könyvtári Szakértői Bizottságot hozott létre, amelyben az IKSZ-et – más szervezetekhez hasonlóan – az elnök képviseli. Ez a Bizottság elsősorban olyan konzultatív testület, amely a szakma kiemelten fontos kérdéseiről - könyvtári stratégia, digitalizálás, könyvtáros képzés, minőségirányítás - fogja elmondani álláspontját, kapcsolódik be ezek kidolgozásába.

2.3 GDPR munkacsoport

Az új uniós adatvédelmi rendelet (GDPR) 2018. májusi bevezetését megkönnyítendő, az IKSZ a megyei könyvtári tagozat továbbképzésén felmerült igény alapján felkérte az egyik előadót, Dr. Tószegi Zsuzsannát, hogy folytassuk a könyvtárakra vonatkozó szabályozás kidolgozását. Munkáját egy könyvtárosokból álló csoport – Gaálné Kalydy Dóra, Kovácsné Koreny Ágnes, Ramháb Mária, Sikaláné Sánta Ildikó - segítette. Az IKSZ megrendelésére elkészült szakmai anyagokat, szabályozási mintákat megküldtük tagjainknak, amelyért sok köszönetet kaptunk.

3. Szakmai szolgáltatások

3.1 Vezetői pályázatok véleményezése

Az év során öt alkalommal nyújtottunk szakértői szolgáltatást könyvtárigazgatói pályázatok értékeléséhez – Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, a gödöllői, a jászfényszarui és a kiskunhalasi városi könyvtár élére került az IKSZ szakértője által is támogatott pályázó.

3.2 Továbbképzések támogatása

Az IKSZ minden tagozatának - kivéve a munkahelyi tagozatot - pályázati forrásból támogatást biztosított több napos továbbképzések szervezéséhez. Ezek az alkalmak nagymértékben hozzájárultak a különböző könyvtártípusok aktuális kérdéseinek megvitatásához, hosszabb távra szóló stratégiák, fejlesztési tervek, új szolgáltatások alapjainak kidolgozásához.

3.2.1 Megyei könyvtári tagozat

Az **adatvédelmi kötelezettségekről** szóló uniós szabályozás 2018. május 25-től hatályos (GDPR – EU 2016/679 Rendelete). Az erre való felkészülést és a szankciók elkerülését szolgálta az a kétnapos szakmai tanácskozás 2018. április 17-18-án Szegeden a Somogyi Könyvtárban, amelynek során az Informatikai és Könyvtári Szövetség keretében működő Megyei Könyvtári tagozat és annak képviselői előadások és közös gyakorlatok alapján megismerték az új jogszabály által érintett területeket.

A kétnapos szakmai tanácskozás első napjára tervezett előadások az elméleti ismeretek megalapozását, még a második nap a gyakorlatot, konzultációt szolgálták. Fontosnak tartottuk, hogy olyan szakembereket hívjunk meg, akik megfelelő képzettséggel és tapasztalatokkal rendelkeznek az adatkezelést érintő szabályozásokban.

A szakmai tanácskozás résztvevői - **40 fő** - a könyvtárak igazgatói és a témában érintett igazgatóhelyettesek illetve munkatársaik voltak.

3.2.2 Tudományos és szakkönyvtári tagozat

A tagozat 2018. április 25-26-án, Bakonybélben tartotta meg továbbképzését *A tudományos és szakkönyvtárak feladatai az európai trendek mentén* címmel.

A résztvevők megvitták az Országos Könyvtári Platformmal kapcsolatos fejleményeket és az azok nyomán erre a könyvtári körre váró feladatokat, az új katalogizálási rendszerre való, közeljövőben esedékes áttéréshez kötődő lehetőségeket és kötelezettségeket, az Országos Digitalizálási Stratégia koncepcióját és az egyes könyvtárak feladatait, továbbá a valószínűsíthető problémákat a stratégia megvalósítása során. Előadás hangzott el a könyvtári statisztika kitöltésében már aktuális és a továbbiakban várható változásokról, az Open Science magyarországi helyzetéről, továbbá kitekintést kaptak a résztvevők az európai könyvtári törekvésekre.

Minden témát élénk beszélgetés, vita kísért, és a workshop végén a résztvevők egy állásfoglalást is elfogadtak, amelyben az e könyvtártípus előtt álló legfontosabb kihívásokra igyekeztek válaszokat találni.

Az **50 résztvevő** (könyvtárvezetők és vezető könyvtári szakemberek) maximális figyelemmel követte a programot, és mindannyian rendkívül hasznosnak ítélték.

3.2.3 Városi Könyvtári tagozat

Marketing a könyvtárakban – avagy a szerelmes olvasó címmel tartott szakmai konferenciát az Informatikai és Könyvtári Szövetség Városi Tagozata a Gödöllői Városi Könyvtárban 2018. április

18-án. A nagy érdeklődéssel övezett napon a könyvtárosok elméleti és gyakorlati ismeretekkel gazdagodtak. A kitűnő előadásokat workshopok követték, ahol számos gyakorlati példát megvitattak a résztvevők.

A szakmai napon **108** kolléga vett részt az ország minden részéből. Az elhangzott előadások ppt-it az Informatikai és Könyvtári Szövetség és a Gödöllői Városi Könyvtár honlapján is elérhetővé tettük.

3.2.4. Babaolvasó országos szakmai nap

Folytattuk a legkisebbek könyvtári foglalkozásaihoz szükséges tudásbővítést, jó tapasztalatok megosztását. 2018-ban a Babaolvasó országos szakmai napnak Tatabányán a József Attila Megyei és Városi Könyvtár adott otthont. A helyszínválasztásban szerepet játszott az is, hogy erősítsük a dunántúli megyék bababarát törekvéseit.

A konferencián áttekintettük az elmúlt évtized történéseit, a legkisebbek könyvtári jelenlétének helyzetét. Sokat tanultunk **Tóth Tihamé**rné gyógypedagógustól, aki a gyakorlatban is jól hasznosítható módszertani fogások mellett a három éven aluliak fejlesztéséhez is kitűnő szakirodalmi ajánlást készített. **Csupics Nikolett** a Csimota Könyvkiadót képviselte a konferencián, akiknek a nevéhez fűződik az utóbbi években egyre népszerűbbé váló papírszínházi mesék megjelenítése, gazdag tartalommal, sok-sok kitűnő illusztrációval. A házigazda Komárom-Esztergom megye képviselőjében **Hubai Ibolya** kollegánktól megtudtuk, milyen pezsgő élet folyik a komáromi gyermekkönyvtárban, és hogy milyenek a komáromi babaszerdák. A szakmai nap hasznos konzultációval zárult.

3.2.5 KönyvtárMozi szakmai napok

2018. június 20-án Kecskeméten tartottuk a szakmai napot, ahol elsősorban szakmai partnereink számoltak be sikereikről. Kétoldalú együttműködési megállapodás aláírásával is megerősítette a **Magyar Nemzeti Filmarchívum** és az **Informatikai és Könyvtári Szövetség** további együttműködési szándékát, ezúttal kiemelt lehetőségként az újonnan digitalizált magyar filmek vetítési lehetőségét biztosítva a KönyvtárMozi tagjai számára, ami nagyon fontos dolog.

Simon Szilvia a Nyírség, Illés Julianna a Jász-Nagykun Szolnok megyei KönyvtárMozi sikereiről számolt be képes összeállításában.

4. Országos könyvtári programok

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség egyik kiemelkedő vállalása, hogy minden évben olyan közös programokat hirdessen meg, amelyhez minden könyvtár csatlakozhat, kihasználva az együttes szervezés, promóciós, médiafigyelem előnyeit is.

4.1 Internet Fiesta

- AZ IKSZ kezdettől fogva kiemelkedő fontosságúnak tartja, hogy a könyvtárak részt vegyenek a digitális kultúra terjesztésében, a kulturális örökség megőrzésében és annak hozzáférhetővé tételében.
- Közel két évtizede hirdeti meg az Internet Fiestát, amelyhez egyre több könyvtár csatlakozik.

2018. március 22-29. között került sor az országos programsorozatra, „**Könyvtár-Internet-Egészség**” címmel. Ebben az évben 700 település **787** intézménye **2667** programmal csatlakozott, a résztvevők száma **65.026 fő** volt.

Március 28-án volt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban a **záró konferencia**. **Szabó László**, a Digitális Jólét Program állandó szakértője beszélt a program eredményeiről és aktualitásairól, többek között az internethasználat adókulcsának 27%-ról 5%-ra csökkentéséről.

Tari Annamária klinikai szakpszichológus „Online élet és valóság” címmel szólt a 10-25 év közötti korosztályt érintő, az ellenőrizetlen internet használat okozta lehetséges ártalmakról. *Matics Kata*, a Hiteles Egészség-kommunikációért Egyesület ügyvezetője „A hír igaz? - avagy hogyan ismerjük fel a hiteles egészségügyi tartalmakat az interneten” címmel tartott előadást.

Ezután a legsikeresebb programokról hallhattunk beszámolókat, majd átadtuk az okleveleket és ajándékcsomagokat a legszervezettebb megyéknek, a legtöbbféle programot szervező és a legjobb ötletet megvalósító könyvtáraknak.

Ismét sokat tettünk a digitális kultúra népszerűsítéséért fontos témák bemutatásán keresztül.

4.2. Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciája

2018. május 27-28-án immár tizenötödik alkalommal rendeztük meg a Kárpát-medencei könyvtárosok konferenciáját Csongrádon, a Csemegi Károly Könyvtár és Információs Központtal közösen. A résztvevők száma 102 fő volt, ebből 52 fő határon túli kolléga.

Kitűnő előadást hallhattunk Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és a trianoni békeszerződés címmel **Dr. Romsics Ignác** a Magyar Tudományos Akadémia doktorától.

A Külhoni magyar intézetek a magyar kultúráért előadást **Beniczkyné Kozlik Erika** a Külgazdasági és Külügyminisztérium főosztályvezetője tartotta. A Magyar Könyvtárosok VIII. Világtalálkozójáról **Markója Szilárd**, az Országgyűlési Könyvtár igazgatója tartott tájékoztatót.

Ezúttal is több határon túli könyvtáros előadással, hozzászólással közreműködött. A találkozón nagyon jó visszhanggal zárult ebben az évben is.

4.3 Országos Könyvtári Napok

2018. október 1-7. között rendeztük meg az Országos Könyvtári Napokat „**Könyvtár - Közös tudás – Közösségi hozzáférés**” címmel. A rendezvénysorozat az egész országra kiterjedt, a kistéleplesektől a szakkönyvtárakig. **6262 programot** regisztrált a 2115 résztvevő intézmény. Az egyhetes programsorozat alatt foglalkoztunk a családbarát könyvtárral, a tudásátadás – tudásegysítés lehetőségeivel, de bemutattuk s könyvtári kreatívokat is. Természetesen nem maradtak ki az olvasási programok, örökségeinkre való emlékezések sem. A Könyves Vasárnap ismét sok játékos programot kínált a gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Ebben az évben már sokkal több felsőoktatási, de főleg szakkönyvtár csatlakozott a közkönyvtárak mellett a programhoz. Érdekes eseményekre várták a BGF, az ELTE, a KSH, az MMgMK, NKEEKK, OIK, OPKM könyvtárosai az érdeklődőket, akiknek a költségeit közvetlenül az IKSZ biztosította a központi promóciós anyagokon kívül.

Mindenképpen köszönet illet minden könyvtárost – különösen a kistelepülésen többségében egyedül teljesítőket - hiszen a programokon résztvevők száma csaknem **218 ezer** fő volt, ami összefogás nélkül nem sikerült volna.

4.3.1 Kölyökolvasó országos olvasásnépszerűsítő program

A Kölyökolvasók találkozójának 2018. június 1-2-án most is a Katona József Könyvtár adott otthont. Vendégeink voltak a legjobb csapatok, a battonyai, dorogi, előszállási, hajdúböszörményi, harkakötönyi, hatvani, kecskeméti, kiskunfélegyházi, lakiteleki, ráckeresztúri, székesfehérvári, tiszakécskei, zsanai kölyökolvasók. Pénteken az ismerkedésre és irodalmi játékokra került sor, majd **Gévai Csilla** meseíró, illusztrátor varázsolta el a gyerekeket. Volt beszélgetés, felolvasás, dedikálás, játék is. A szombat a legünnepelesebb pillanatok, az eredményhirdetés és díjkiosztás napja volt, persze csak egy játékos délelőtti zárásaként. A kölyökolvasók jelvényt, oklevelet és a jutalomkönyveket vehették át. A kölyökolvasók találkozóját a felnőttek is élvezték. Örültek az eredményeknek, s megérintette őket is az a csoda, ami az egymástól távol élő gyerekeket a közös olvasmányok révén összefűzte.

4.3.2 Nagy Könyves Beavatás

2018 sem telhetett el a Nagy Könyves Beavatás című kreatív olvasásnépszerűsítő program nélkül. Ebben a játékban középiskolás csoportok versenyeztek egymással 5 hónapon át. A kiválasztott irodalmi művekhez könyvajánlókat, beavató lapokat és kreatív feladatokat készítettek, és beavatott (olvasó)klubokban sokféle érdekes könyvtári programon vettek részt.

„A Nagy Könyves Beavatás egyik legnagyobb előnye, hogy a könyveket és az olvasást, mint korszerűtlen, de nélkülözhetetlen médiumot és tevékenységet képes a fiatalok körében népszerű tevékenységekkel és médiával összekapcsolni, és ezáltal olyan középiskolásokat is az olvasás bűvkörébe vonni, akiket az iskolai kötelezők és a magyartanítás esetleg képtelen volt meghódítani.” írta a játékról Mészöly Ágnes író, a szakmai zsűri egyik tagja.

A program gazdája a Gödöllői Városi Könyvtár és az egeri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár volt. A játék 4. évada 2018 őszén újra elindult, ismét megszólítva a fiatalok széles körét.

Programjainkat, rendezvényeinket a **Nemzeti Kulturális Alap** támogatásával valósíthattuk meg.

A NEA (Nemzeti Együttműködési Alap) civilprogramja keretében nem részesültünk működési támogatásban 2018-ban.

Az IKSZ tagja az EOQ-nak, több szakmai programján részt vettünk. Nagy öröm számunkra, hogy tagintézményünk, a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ a Minőség-Innováció 2018 pályázaton Nemzeti Díjnyertes elismerést kapott az Olvasók Diadala játékért, mint ahogy elnyerte ebben az évben a Könyvtári Minőségi Díjat is. Gratulálunk a kollegáknak.

Tagozati beszámoló

Megyei Könyvtárak Tagozata – Tagozatvezető dr. Prokai Margit

A 2018-as évben a Megyei Könyvtári Tagozat két alkalommal tartott tagozati ülést, melyek megvalósítására tavasszal (április 17-én) és ősszel (október 29-én) került sor.

Az első tagozati ülésre a kétnapos GDPR szakmai tanácskozás keretében került sor Szegeden, a Somogyi-Könyvtár szervezésében. Az aktuális kérdések között kiemelt helyen szerepelt a kistéleplési könyvtári ellátással kapcsolatos normatívára vonatkozó javaslat elkészítése, mely a keretek tekintetében módosítási igényeket fogalmazott meg.

A napirendi pontok, az aktuális kérdések között szerepelt a Közgyűléssel kapcsolatos határozatképeség megbeszélése, az IKSZ tagsága az EOQ szervezetben, a KönyvtárMozi működésével kapcsolatos egyeztetések, a Babakonferencia éves helyszínének kijelölése (Tatabánya), az NKA pályázatok ismertetése, a kecskeméti 120 órás Minőségirányítási tanfolyam és a KSZR Munkabizottság munkájáról való tájékoztatás. A jelenléti ív szerint a tagozat intézményeinek valamennyi képviselője jelen volt az ülésen.

Rendkívül hasznosnak bizonyult a GDPR témakörrel szülő előadások meghallgatása, valamint az IKSZ támogatásával közrebocsátott szakmai anyagok, szabályzatok és tájékoztatók valamennyi taghoz való eljuttatása, mely hozzájárult az adatvédelemmel kapcsolatos feladataink jogszabályi határidőn belül történő kezeléséhez.

A második tagozati ülésre október 29-én, a FSZEK III/316-os termében, a budapesti Ötpacsirta utca 4. sz. alatti épületben került sor.

A napirendi pont részeként Sörény Edina, az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztályának vezetője tartott tájékoztatást az ágazati irányítás változásairól, az aktuális kérdésekről és a tervekről. Főosztályvezető asszony beszélt a szervezeti változásról, a szakterületek elkészítendő saját stratégiai terveiről, a létrejövő Könyvtári Szakértői Bizottságról, a digitalizálásról, a könyvtári terek és a képzések átalakításáról, a könyvtárosok előmeneteli rendszeréről, a minőségirányítás változásairól, az országos könyvtári fejlesztésekről, a városi könyvtárak fejlesztésével foglalkozó munkacsoport tevékenységéről. Az ezt követő konzultáció foglalkozott a digitalizálás kérdéseivel, az ÁSZ-jelentésekkel, a statisztikával és a könyvtári haszonkölcönzésbe adható e-dokumentumok körével.

A szakmai ülés második részében került sor az aktuális kérdések megbeszélésére, az új igazgatók köszöntésére és bemutatkozására, az NKA 25 projekt bemutatására, a KönyvtárMozi aktualitásainak egyeztetésére. A jelenléti ív szerint a tagozati ülésen az intézmények képviselői teljes létszámmal részt vettek.

A 2018-as év eredményei közé sorolhatjuk, hogy a Magyar Írószövetség az IKSZ-en keresztül a megyei hatókörű városi könyvtárak bevonásával és támogatásával valósította meg az első ízben megrendezett Magyar Széppróza Napját, mely Jókai Mór születésnapjához (február 18.) kapcsolódott. A könyvtárak 300 e Ft-os támogatást kaptak a programok megvalósításához, melyeket a rövid határidő ellenére igényesen és színvonalasan valósítottak meg. A Megyei Könyvtári Tagozat működése az IKSZ keretein belül a 2018-as évben napirendre tűzött minden olyan fontos kérdést, amely a tagok működését, tevékenységét alapvetően érintette.

A tagozat tagjainak elérhetőségi adatait az év folyamán a tagozatvezető aktualizálta, azokat a listán elérhetővé tette.

Munkahelyi Könyvtárak Tagozata – Tagozatvezető: Oroszi Evelin

A könyvtárosok aktivitása folyamatosan érzékelhető a könyvtáraik programjának színesítésében, alakításában. Csak néhány kielemezt példa:

A Vasas Központi Könyvtárban nőtt a nyitva tartási órák száma.

Új Arcanum előfizetés által bővítették a hozzáférhető dokumentumok mennyiségét.

A székesfehérvári és a nyíregyházi könyvtár részt vesz EU-s projekteken és más hazai programokban is, többek között:

- EFOP-3.3.2-16 Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért

- I.1. EFOP-3.7.3-16-2017-00120 – „Tető a közösség felett” című projekt

- EFOP-5.2.4-17-2017-00000 - „Arany-serleg” – A junior tudásgazdálkodás megteremtése a kortárs tanulás révén

- GINOP-3.3.1-16 Községi internet hozzáférési pontok fejlesztése, szolgáltatási portfóliójuk bővítése, Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése.

Több könyvtárban működnek biblioterápiás csoportok, amelyek a helyi közösségek építőkövei (EX LIBRIS, Vasas Könyvtár, Bibliotéka Szeged).

Az olvasóközönségük korosztály szerinti is változatos programokban vehetnek részt (gyermek, nyugdíjas, diák és felnőtt programok).

Tudományos és Szakkönyvtári Tagozat – Tagozatvezető: Fülöp Ágnes

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség Tudományos és Szakkönyvtári Tagozata a 2018. év folyamán is aktívan részt vett a szövetség munkájában.

A tagozat képviselője részt vett az elnökség ülésein, és tájékoztatta a tagokat az aktuális programokról, problémákról, jogszabály-módosításokkal kapcsolatos állásfoglalásokról és egyéb kérdésekről.

A kommunikáció eszköze a tagozati levelezőlista volt, személyes találkozóira a nagyobb programok kapcsán került sor.

A tudományos és szakkönyvtárak részt vettek az IKSZ nagy országos rendezvényeiben, mint az Internet Fiesta vagy az Országos Könyvtári Napok. A részt vevő könyvtárak köre egy kicsivel tovább bővült, és bár az intézmények speciális helyzete nem mindig teszi lehetővé, hogy egy-egy ilyen akcióba bekapcsolódjanak, vannak e téren is kiemelkedő teljesítményt nyújtó tagkönyvtárak.

A tagozat 2018. április 25-én és 26-án, Bakonybélben tartotta meg továbbképzését *A tudományos és szakkönyvtárak feladatai az európai trendek mentén* címmel.

A 2017-ben Mátraházán megrendezett, háromnapos workshop hatalmas sikere nyomán óriási várakozás övezte az eseményt. A szűkebb források miatt ezúttal rövidebbre szabott találkozó az idő rövidsége ellenére is elérte célját. A program ismét a szakkönyvtárak előtt álló legújabb kihívásokra koncentrált. Jól felkészült előadók segítségével a résztvevők megvitatták az Országos Könyvtári Platformmal kapcsolatos fejleményeket és az azok nyomán erre a könyvtári körre váró feladatokat, az új katalogizálási rendszerre való, közeljövőben esedékes áttéréshez kötődő lehetőségeket és kötelezettségeket, az Országos Digitalizálási Stratégia koncepcióját és az egyes könyvtárak feladatait, továbbá a valószínűsíthető problémákat a stratégia megvalósítása során. Előadás hangzott el a könyvtári statisztika kitöltésében már aktuális és a továbbiakban várható változásokról, az Open Science magyarországi helyzetéről, továbbá kitekintést kaptak a résztvevők az európai könyvtári törekvésekre.

Minden témát élénk beszélgetés, vita kísért, és a workshop végén a résztvevők egy állásfoglalást is elfogadtak, amelyben az e könyvtártípus előtt álló legfontosabb kihívásokra igyekeztek válaszokat találni.

Az 50 résztvevő (könyvtárvezetők és vezető könyvtári szakemberek) maximális figyelemmel követte a programot, és mindannyian rendkívül hasznosnak ítélték.

Összefoglalva kijelenthető, hogy ma még a korábbiaknál is nagyobb szükség van az együttműködésre, a problémák közös megvitatására, az egységes vélemény kialakítására és képviselésére. A tagintézmények ezt felismerve vesznek részt az IKSZ Tudományos és Szakkönyvtári Tagozatának működésében.

Városi Könyvtárak Tagozata – Tagozatvezető: Fülöp Attiláné

Marketing a könyvtárakban – avagy a szerelmes olvasó címmel tartott szakmai konferenciát az Informatikai és Könyvtári Szövetség Városi Tagozata a Gödöllői Városi Könyvtárban 2018. április 18-án. A nagy érdeklődéssel övezett napon a könyvtárosok elméleti és gyakorlati ismeretekkel is gazdagodtak.

Az előadók sorában elsőként **dr. Szabó Zoltán** SZIE egyetemi docens beszélt a szolgáltatásmarketing alapjairól. Előadásának legfontosabb mondanivalója volt, hogy a marketing lényege: a fogyasztó van a fókuszban. A fogyasztó, aki a negatív élményeit sokkal szívesebben osztja meg, mint ha valamivel elégedett. Éppen ezért nem elég közel vinni hozzá az információt, bizalmi kapcsolatot kell kiépíteni vele. Nem csak az olvasó, hanem a szolgáltatást végző könyvtáros személyisége is meghatározó, az ő motivációja, tudása, képzése, és a csapatmunka sikerén múlik egy könyvtár teljesítménye. A marketing tervezésekor további lényeges szempont, hogy elsőként a céljainkat határozzuk meg, mit szeretnénk elérni. Csak ezután jöhet minden más, az érték diagnosztika, a márka felépítése, a kommunikáció, majd a visszacsatolás.

A következő előadó **dr. Máté Balázs** egyetemi oktató volt, a Marketing Professzorok ügynökség vezetője, aki az online marketing rejtelseibe avatta be a közönséget. Az online marketing legfontosabb eszköze a weboldal, ami legyen felhasználóbarát, közvetítsen tartalmakat, legyen elemezhető, rendelkezzen modern designnal, legyen mobilra optimalizált változata és keresőoptimalizált. Szó volt a közösségi médiáról is, itt a legfontosabb irányelv, hogy nem információt kell megosztanunk, hanem olyan figyelemfelhívó posztokat gyártanunk, ami átirányítja a látogatót a könyvtári weboldalra.

A következő vendégünk **Bányai Balázs** marketing tanácsadó volt, aki a Könyvmolyképző Kiadó marketingjéért felel. Előadásában a szeretetmárka építéséről beszélt, ami tömören összefoglalva azt jelenti: nem csak nekem fontos a másik, hanem én is neki. Ha sikerült szeretetmárkát építenünk, akkor jönnek maguktól is az olvasók. A kommunikációnál fontos, hogy olyan módon kommunikáljunk, ami a célközönségnek megfelelő, továbbá legyen rendszeres és soha ne a könyvtárat reklámozzuk, hanem az olvasás, a könyvek szeretetét.

A konferencia második fele három rövid előadással kezdődött, majd a résztvevők egy gyakorlati workshopon vehettek részt.

Istók Anna ismertette a gödöllői városi könyvtár marketing stratégiáját, mely a szeretetmárkára épül, és fókuszban az elkötelezett olvasók állnak. Első lépésként jelölte meg, hogy meghatározzuk a célcsoportjainkat, és próbáljunk minél több információt begyűjteni róluk. Fontos, hogy tájékozódjunk a nagyvilágban, milyen trendek vannak, nézzünk szét az üzleti szférában és más kulturális tevékenységet végző szektorban. A szolgáltatások tervezésénél legyünk merészek, és bátran alkalmazzuk a termékkapcsolás lehetőségét. Igyekezzünk közvetlen kapcsolatot építeni a

könyvtárhasználókkal: klubok, kisközösségek révén. A szeretetmárka építése itt indul be: díjazzuk a hűségüket, vonjuk be őket a tervezésbe, éreztessük velük, hogy a véleményük számít, sőt: adjunk számukra konkrét feladatot: kérjük fel őket arra, hogy legyenek akár a könyvtár reklámarcai. Az utolsó lépés a szolgáltatások eladása, ahol az előadó kiemelte, nagyon fontos a folyamatos minőség, az olvasóra igazított nyelvhasználat, a grafika, az innováció, a helyhez kötöttség megszüntetése, és a közösségi média kihasználása.

A délutáni második előadó **Czékmány Anna** volt a Petőfi Irodalmi Múzeumból, aki kiemelte, hogy az elmúlt évek legfontosabb változása az volt, hogy a gyűjtemény helyett a felhasználó került a központba. A PIM markáns arculatát két elem határozza meg: a cigány identitású emberek, valamint a középsúlyos értelmi fogyatékos, a kultúra fogyasztásból kiszoruló emberek hozzájuttatása a kultúrához. Céljuk, hogy ezen emberek minél önállóbbá váljanak, ehhez kínálnak segítséget. Minden korosztály számára kínálnak programot, számukra is a legnehezebben elérhető, megszólítható korosztály, a 16 pluszosok volt

A nap utolsó előadója **Fülöp Attiláné** gödöllői könyvtárigazgató volt, aki a külföldi és hazai jó marketing gyakorlatok színes csokrát mutatta be a közönségnek. Az igazi az lenne, ha minden könyvtár library2.0 módban működne, ami az interaktivitást jelenti, a felhasználókkal való közös tevékenységet, alkotást, szolgáltatást. Számptalan jó példát hozott, legmeglepőbb a tér változtatásával elérhető számokban mérhető eredmény volt: több olyan könyvtárat is bemutatott, ahol a könyvek borítójának kifordításával akár 50%-os forgalomnövekedést tudtak felmutatni. Kiemelte a Makerspace mozgalmat, mely nem csak külföldön, de már hazánkban is hódít, és ami nem más, mint a közösségi tanulás együttműködés helyszíne. Előadásának végén az arculattal foglalkozott, nagyon fontos az egységes arculat akár egész könyvtári hálózatokon belül is, mint Hollandiában. Szerencsére itthon is rengeteg a jó, követnivaló példa.

A szakmai konferenciát **workshop** zárta, ahol a résztvevők három csoportban dolgoztak ki megvalósítható marketing ötleteket. Az első csoportot Istók Anna várta, aki az AIDA modell szerint íratott reklámszöveget a könyvtárosokkal: gyerekeknek szóló mesepályázat, felnőtt irodalmi est és informatikai képzés reklámszövegét kellett ütős formában megírni. A második csoport Fülöp Attiláné vezetésével a Megbocsátás Hetére dolgozott ki egy win-win alapú megoldást, olyan felhívást fogalmaztak meg, hogy a megbocsátást kérő olvasó cserébe az elengedett pénzüsszegért köteles megosztani egy pozitív posztot, hírt, fotót a könyvtáráról a közösségi médiában. A harmadik csoport vezetője Czékmány Anna volt, aki kamaszoknak szóló program kidolgozását adta feladatult a résztvevőknek.

Befejezésként a kollégák kisebb csoportja látogatást tett a Gödöllői Királyi Kastélyban, ahol vezetőjük Lakatos Györgyi, a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ munkatársa volt.

A szakmai napon 108 kolléga vett részt az ország minden részéből. Az elhangzott előadások ppt-it az Informatikai és Könyvtári Szövetség és a Gödöllői Városi Könyvtár honlapján is elérhetővé tettük.

2018 októberében az Informatikai és Könyvtári Szövetség **pályázatot** nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiuma meghívásos pályázatán szakmai műhelynapok megrendezésére. A Városi Tagozat kétnapos szakmai program tervezetét készítette elő, amelynek a témája: „Könyvtárak a családokért” volt. A tervezett programban előadások és közös beszélgetések kerültek, valamint bemutatók és a kiscsoportos gyakorlatok a családokat célzó könyvtári szolgáltatásokra fókuszálva.

Bács-Kiskun megyei könyvtárak tagozata – Tagozatvezető Ramháb Mária

Az IKSZ Bács-Kiskun megyei tagozata 2018. évben is aktívan bekapcsolódott a szakmai közéletbe kihasználva az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében zajló lehetőségeket. Az év során több szakmai programot szerveztünk összefogva az MKE Bács megyei szervezetével is esetenként, mivel egyre nehezebb a könyvtáraknak biztosítani szolgáltatások fenntartása mellett a programokon, továbbképzéseken való párhuzamos jelenlétet.

Könyvtáraink önállóan is, konzorciumi vagy együttműködő partnerként is részt vesznek a különböző tematikájú EFOP pályázatokba, ami bővíti szolgáltatásaikat.

Kiemelt feladat volt ebben az évben a GDPR jogi szabályozás megismerése, amelynek bevezetéséhez az IKSZ alapvető módszertani segítséget nyújtott, mintairatokat bocsátott rendelkezésre. Ebben az évben is áttekintettük a könyvtári területet érintő jogszabályváltozásokat, kiemelten a Nemzeti Kulturális Alap szabályozásában bekövetkezett módosításokat, illetve a 25. évforduló eseményeinek értékelését.

Felkészítő szakelőadást tartottunk a 2019-ben bekövetkező európai uniós választások általános tudnivalóiról, kérve a könyvtárakat az információszolgáltatásra a lakosság körében.

Továbbra is népszerű volt könyvtárainkban az országos nagyrendezvényekhez való csatlakozás. Az **Internet Fiestán** településeink 86%-a 433 programmal vett részt, ami iránt 13 ezren érdeklődtek. Az **Országos Könyvtári Napok** eseményeibe már településeink **93%-a** közreműködött **526** program szervezésével mintegy **20 ezer látogatót** regisztrálva.

A középiskolások **Nagy Könyves Beavatás** című olvasásnépszerűsítő játékban kecskeméti fiatalok csapata végzett az első helyen, aminek nagyon örültünk. **273-an** csatlakoztak megyénkből a **Kölyökolvasó** országos játékhoz is, ami kiemelkedő érdeklődésnek számít.

Természetesen továbbra is nagyon népszerű megyénkben az IKSZ által elindított **KönyvtárMozi** szolgáltatás, településeink **61%-án** elérhető már ez az egyedi lehetőség.

Ebben az évben tovább bővült a Bács-Kiskun Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer, így 2018-ban már **89 önkormányzat** volt tagja a **KSZR**-nek. Folytatódott a könyvtárak megújítása, így túljutottunk a **98** könyvtár korszerűsítésén, átadásán. Mindez nagyon fontos fejlődés, hiszen e nélkül megyénkben sem lenne ilyen nagy az aktivitás, szolgáltatásfejlesztés. Ennek köszönhetően gyarapodnak a **Bababarát könyvtáraink** is, egyre többen veszik át **Babaolvasó jegyüket**, a különböző babafoglalkozásokhoz tartozó ismeretterjesztő és népszerűsítő anyagokat.

Tagozatunk több tagja aktívan bekapcsolódott nemcsak a megyei, hanem az országos szakmai programokba, tanácskozásokba, a közgyűléseken minden alkalommal többségében képviseltük könyvtárainkat. Elmondhatjuk, hogy a Bács megyei könyvtárosok eredményesen működtek együtt 2018-ban is.

2018-ban jelentős évet zártunk, sok minden történt, amiből hosszú távon tudnak építkezni a könyvtárak. Fontos, hogy lehetőségeinket a jövőben is összehangoltan próbáljuk kihasználni, hogy a társadalom legszélesebb rétegeit elérjük, az emberek számára valóban életminőségüket javító szolgáltatásokat tudjunk nyújtani.

Kecskemét, 2019. május 10.

